

Raadsstuk 73/2007
B&W datum 27 maart 2007
Sector/Afd MO/owg
Reg.nr(s) 07/360

Onderwerp **Uitvoeringsplan Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs 2007-2010**

Aan de Raad der gemeente Haarlem

Inhoud van het voorstel

Het Uitvoeringsplan Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs 2007 –2010 (Uitvoeringsplan SHO) is de uitwerking van het raadsbesluit van 22 december 2004, waarbij is vastgesteld het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs. Het Uitvoeringsplan SHO omvat de investeringen in de schoolgebouwen (voorzieningen onderwijshuisvesting nieuwbouw, uitbreiding) die in de komende jaren worden verwacht. Doelstelling van het Uitvoeringsplan SHO is dat, nadat de noodzakelijke investeringen in de komende 4 jaar zijn gerealiseerd, de schoolgebouwen voldoen aan de huidige onderwijskundige eisen.

Met het Uitvoeringsplan SHO wordt ook de rol van de gemeente versterkt, omdat het beoordelen en toekennen van de voorzieningen onderwijshuisvesting geen onderdeel meer uitmaakt van de overeenkomst Doordecentralisatie, maar de verantwoordelijkheid van het college wordt.

Voor de scholen van zowel het primair, (voortgezet) speciaal als voortgezet onderwijs is, op basis van het huidig aantal leerlingen en het aantal leerlingen dat op basis van de leerlingenprognose wordt verwacht, vastgesteld bij welke schoolgebouwen uitbreiding noodzakelijk is. In het investeringsplan, als onderdeel van het Uitvoeringsplan SHO, is rekening gehouden met bouwkundige investeringen om:

- de functionaliteit van de schoolgebouwen te verbeteren;
- de functie van de schoolgebouwen te verbreden door deze accommodaties, waar mogelijk, te combineren met een voorschoolse voorziening (peuterspeelzaal);
- het mogelijk maken ruimten voor meerdere functies te kunnen gebruiken (bijv. schuifwanden of flexibele wanden).

Aanleiding + fase van besluitvorming

In de vergadering van de gemeenteraad van 20 december 2004 is besloten dat voor het bekostigen van investeringen in schoolgebouwen (voorzieningen onderwijshuisvesting) een Uitvoeringsplan SHO wordt opgesteld. Door de gemeenteraad is daarbij besloten dat in het Uitvoeringsplan SHO aandacht moet worden gegeven aan de volgende doelstellingen:

- goede voorzieningen op de juiste locaties
- verbreding van de functies van de gebouwen en
- functionele flexibilisering van de gebouwen.

Het Uitvoeringsplan SHO moet daarnaast gericht zijn op een heldere verdeling van de verantwoordelijkheden van de gemeente en de schoolbesturen en inzicht geven in een meerjarenplanning van de te verwachten investeringen. Tot slot is besloten dat voor de financiering van de noodzakelijke investeringen mag worden ingezet de meeropbrengst uit verkoop van vrijkomende schoolgebouwen.

In het coalitieprogramma 2006 – 2010 zijn onder het hoofdstuk ‘Haarlem: een sociale stad’ de volgende beleidsuitgangspunten opgenomen die betrekking hebben op de fysieke omgeving en een relatie hebben met het Uitvoeringsplan SHO:

- Binnen een sterkere wijkaanpak past ook dat er helder zicht en sturing is op de accommodaties en panden die ingezet worden voor maatschappelijke (en economische) doeleinden, zodat de diverse behoeften beter op elkaar worden afgestemd
- Scholen, kinderopvangplekken, sportvoorzieningen en buurthuizen proberen zo veel mogelijk bij elkaar te brengen in één gebouw en blijven werken aan de brede school.
- Binnen de integrale wijkaanpak een versnelde aanpak van achterstallig onderhoud aan de schoolgebouwen en nieuwbouw van schoolgebouwen als deze niet meer aansluiten bij de eisen van nu.
- Locaties zoals scholen, buurthuizen of het dak van een parkeergarage en plekken in de groene ruimte benutten voor sport door multifunctioneel en innovatief ruimtegebruik. Bij herstructurering en nieuwbouw wordt naar creatieve mogelijkheden gezocht, waardoor multifunctionele accommodaties ontstaan.

Samenvatting is leeswijzer t.b.v. commissie en/of raad

Het Uitvoeringsplan SHO omvat de investeringen in de schoolgebouwen die in de komende 4 jaar noodzakelijk zijn om te voldoen aan de zorgplicht van de gemeente, zoals opgenomen in de betreffende onderwijswetten. Doelstelling van het Uitvoeringsplan SHO is dat, nadat de voorgenomen investeringen in de komende 4 jaar zijn gerealiseerd, de schoolgebouwen voldoen aan de huidige onderwijskundige eisen. Gelijktijdig moet bij de investeringen rekening worden gehouden met een bepaalde mate van flexibiliteit, zodat ook ingespeeld kan worden op toekomstige ontwikkelingen. Het Uitvoeringsplan SHO is uitgewerkt in de volgende programmalijnen:

1. primair onderwijs, onderverdeeld naar wijken / buurten
2. (voortgezet) speciaal onderwijs en
3. voortgezet onderwijs.

Voor de lokalen bewegingsonderwijs wordt in de komende periode een afzonderlijke programmalijn uitgewerkt.

Het Uitvoeringsplan SHO is de basis voor het toekennen van de investeringen in de schoolgebouwen in de komende jaren. Voor de schoolbesturen betekent het vaststellen van het Uitvoeringsplan SHO een grote mate van zekerheid voor het investeringsniveau dat in de komende jaren beschikbaar komt. Omdat in het Uitvoeringsplan SHO ook het jaar waarin de bekostiging van investering wordt toegekend is opgenomen kunnen de schoolbesturen tijdig de noodzakelijke plannen ontwikkelen. Afwijkingen van het Uitvoeringsplan SHO zullen

uitsluitend plaatsvinden als op basis van de jaarlijkse actualisatie van het Uitvoeringsplan SHO wordt vastgesteld dat de nu voorgenomen investeringen in het betreffende jaar niet noodzakelijk is omdat de omstandigheden zodanig zijn gewijzigd dat de betreffende school geen aanspraak meer maakt op bekostiging van de voorziening (o.a. de ontwikkelingen van het aantal leerlingen is van grote invloed op de ruimtebehoefte).

Financiële paragraaf

Voor het bekostigen van de voorzieningen onderwijshuisvesting is vanaf het jaar 1997 een afzonderlijk budget (decentralisatie onderwijshuisvesting) beschikbaar gesteld. Op basis van dit budget werden de voorzieningen onderwijshuisvesting bekostigd door middel van een bijdrage à fonds perdu. Het budget decentralisatie onderwijshuisvesting maakt onderdeel uit van de gemeentebegroting, programma 4, en is opgebouwd uit de volgende financiële componenten:

- a. jaarlijks bedrag voor het Fonds Onvoorziene Uitgaven € 600.000
- b. budget onderwijskundige vernieuwing € 170.000
- c. jaarlijks bedrag dat wordt toegevoegd aan de egaliseringsreserve € 1.200.000
- d. het jaarlijks bedrag van de vrijval van kapitaallasten van de tot het jaar 1997 geactiveerde investeringen onderwijshuisvesting (oplopend van € 184.000 in 2007 tot € 580.000 in 2010).

Omdat de voorzieningen onderwijshuisvesting tot op heden worden bekostigd door middel van een bijdrage à fonds perdu maken deze investeringen zodoende geen onderdeel uit van het gemeentelijke investeringsplan. Met het vaststellen van het Uitvoeringsplan SHO wordt gekozen voor het opnemen van deze investeringen in het gemeentelijke investeringsplan. Met deze keuze worden de investeringen geactiveerd en wordt op de activa afgeschreven. Voor de afschrijvingstermijnen worden, conform de gemeentelijke comptabiliteitsvoorschriften, de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

- 40 jaar voor het schoolgebouw en
- 20 jaar voor de eerste inrichting.

De schoolbesturen kunnen met deze beleidswijziging instemmen.

Het Uitvoeringsplan SHO omvat een investeringsplan voor de schoolgebouwen voor de jaren 2007 – 2016 met een geraamd investeringsbedrag van € 77 miljoen (gebouwen) en € 1,2 miljoen (eerste inrichting). Het investeringsbedrag ‘gebouwen’ wordt verminderd met de kredieten die noodzakelijk zijn voor vervangende nieuwbouw in verband met het herhuisvesten van basisscholen als gevolg van herstructurering van bepaalde wijken of het clusteren van voorzieningen om de bestaande overcapaciteit te verminderen (€ 15,5 miljoen). Voor de periode 2007 – 2010 is een investeringsbedrag geraamd van ruim € 48 miljoen en voor de periode 2011 – 2016 van € 14,5 miljoen. Bij het uitwerken van de afzonderlijke bouwplannen wordt met de schoolbesturen nader gesproken over een eventuele bijdrage van de schoolbesturen in de investeringskosten. Een bijdrage van het schoolbestuur kan in ieder geval worden betrokken bij investeringen vervangende nieuwbouw (bij deze investering kan van het schoolbestuur een bijdrage worden gevraagd uit de vergoeding doordecentralisatie). Gelet op het feit dat op dit moment een eventuele bijdrage onzeker is, is in het investeringsplan met deze bijdrage geen rekening gehouden.

Voor de openbare scholen voor voortgezet onderwijs 'Daaf Geluk' en voor (voortgezet) speciaal onderwijs 'prof. Gunningh' is vervangende nieuwbouw noodzakelijk. Deze investeringen worden geraamd op € 7,3 miljoen, incl. kosten infrastructuur. Uitgangspunt is dat deze investeringen worden gefinancierd uit het totale budget van de vervangende nieuwbouw scholen voor voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (VMBO). Om deze reden is eveneens de investering vervangende nieuwbouw van de scholen voor VMBO (locaties Badmintonpad en 023, raming investeringskosten €60 miljoen) niet opgenomen in het Uitvoeringsplan SHO.

Daarnaast zijn in het Uitvoeringsplan SHO niet opgenomen kredieten voor de uitbreiding van de scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs 'de Schelp' (€390.280,--) en 'van Voorthuizen' (€ 780.600,--). De schoolbesturen hebben verzocht om uitbreiding van de schoolgebouwen omdat de groeps grootte in het voortgezet speciaal onderwijs op 1 januari 2006 is verlaagd van 12 naar 7 leerlingen. De minister van OCW heeft besloten dat het verkleinen van de groeps grootte uitsluitend gevolgen heeft voor de omvang van de formatie, maar in principe geen gevolgen voor de ruimtebehoefte (bijv. meer handen in de klas). Om deze reden zijn door het rijk geen extra middelen aan de gemeente beschikbaar gesteld voor het bekostigen van aanvullende huisvesting.

Op basis van het in 1997 vastgestelde beleid voor de financiering van de investeringen onderwijshuisvesting is het Uitvoeringsplan SHO opgesteld en uitgewerkt. Voor de financiering wordt rekening gehouden met de eerder genoemde beschikbare middelen van € 1,97 miljoen en het bedrag van de jaarlijkse vrijval van kapitaallasten van de tot het jaar 1997 geactiveerde investeringen onderwijshuisvesting. Daarnaast wordt rekening gehouden met het bedrag dat beschikbaar komt omdat de huur van tijdelijke huisvesting vervalt als gevolg van permanente bouw. Onderstaand wordt het investeringsplan voor de jaren 2007 –2010 weergegeven:

INVESTERINGEN	2007	2008	2009	2010
LESGEBOUWEN	20.141.675	19.883.976	4.920.935	1.978.387
EERSTE INRICHTING	839.926	316.424	24.480	18.838
TOTAAL INVESTERINGEN	20.981.601	20.200.400	4.945.415	1.997.225
INVESTERINGSLASTEN				
LESGEBOUWEN	0	1.007.084	3.001.924	3.370.994
EERSTE INRICHTING	0	57.818	118.084	108.138
Totaal investeringslasten	0	1.064.902	3.120.008	3.479.132
Beschikbare financieringsmiddelen	2.154.000	2.376.000	2.703.000	3.003.000
Saldo overschot / tekort	2.154.000	1.311.098	- 417.008	- 476.132

Gelet op de structureel beschikbare financiële middelen is op dit moment geen rekening gehouden met de middelen die beschikbaar komen uit de meeropbrengst van verkoop vrijkomende schoolgebouwen (raadsbesluit december 2004) en met de vrijval van kapitaallasten van de investeringen vanaf het jaar 2007. Wij hebben besloten de middelen die beschikbaar (kunnen) komen voor het financieren van de

investeringen onderwijshuisvesting en niet voor de financiering van deze investeringen noodzakelijk zijn in te zetten om binnen de gemeentebegroting structurele ruimte te realiseren. Dit besluit willen wij effectueren door de afschrijvingstermijn van investeringen onderwijshuisvesting die voor 1997 zijn gerealiseerd te verlagen van 60 jaar naar 40 jaar (de afschrijvingstermijn van 60 jaar was gekoppeld aan de vergoeding stichtingskosten van het ministerie van OCW). De mogelijkheid voor deze inzet is afhankelijk van de financiële risico's. Het investeringsplan op basis van het Uitvoeringsplan SHO is specifiek gericht op investeringen in schoolgebouwen, zonder daarbij rekening te houden met extra investeringen om te komen tot het combineren van functies (brede schoolaccommodatie). Dit betekent dat op het moment dat uit de actualisatie van het Uitvoeringsplan SHO duidelijk wordt bij welke schoolgebouwen functieverbreding leidt tot extra investeringen, hiervoor afzonderlijk een investeringsbudget beschikbaar moet worden gesteld.

Risicoparagraaf

Voor het Uitvoeringsplan SHO worden de volgende risico's benoemd:

1. het investeringsbedrag is gebaseerd op de normeringen van de verordening voorzieningen onderwijshuisvesting, waarbij rekening is gehouden met een stijging van de bouwkosten met 10%, onduidelijk is of binnen dit uitgangspunt de investeringen kunnen worden gerealiseerd;
2. het Uitvoeringsplan SHO is gebaseerd op de thans bekende gegevens, nieuwe ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op het totaal investeringsplan;
3. het investeringsplan kan positief worden beïnvloed als van het schoolbestuur een bijdrage in de investeringskosten wordt ontvangen;
4. in het investeringsplan is geen rekening gehouden met investeringslasten voor aankoop van gronden of panden omdat onzeker is of deze aankoop noodzakelijk is;
5. in het investeringsplan is geen rekening gehouden met lasten van tijdelijke huisvesting en
6. de mogelijkheid dat de investeringen vervangende nieuwbouw van de openbare school voor voortgezet onderwijs 'Daaf Geluk' en de openbare school voor (voortgezet) speciaal onderwijs 'prof. Gunning' niet kunnen worden gefinancierd uit het totale budget VMBO.

Participatie / communicatie

Het Uitvoeringsplan SHO is voorgelegd aan het bestuurlijk overleg onderwijs. Het bestuurlijk overleg onderwijs heeft met de uitgangspunten van het Uitvoeringsplan SHO en de planning van de investeringen ingestemd.

Planning

De uitvoering van het investeringsplan vindt plaats in overleg met de schoolbesturen. Voor de investeringen die in het jaar 2007 zijn gepland worden op dit moment de bouwplannen ontwikkeld. Deze investeringen zullen in het schooljaar 2007/08 worden gerealiseerd. De voorbereiding voor de investeringen voor de jaren 2008 en volgende jaren vindt plaats zodra het Uitvoeringsplan SHO is vastgesteld en op basis van de actualisatie wordt vastgesteld dat er geen sprake is van nieuwe ontwikkelingen die van invloed zijn op de betreffende investering.

Wij stellen de raad voor:

1. vast te stellen het Uitvoeringsplan Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs 2007 – 2010 met de volgende uitgangspunten:
 1. Een dislocatie wordt als volwaardige basisschool gehandhaafd, als de basisschool is ontstaan door een fusie en het handhaven van een dislocatie naast de hoofdvestiging in verband met de spreiding van de onderwijsvoorzieningen binnen de gemeente noodzakelijk is. Aan deze instemming wordt de voorwaarde verbonden dat de schoolbesturen meewerken aan een herschikking van de schoolgebouwen om de leegstand te verminderen.
 2. In het kader van de brede buurtfunctie van het schoolgebouw telt de ruimte die aan een peuterspeelzaal in medegebruik is gegeven niet mee voor het vaststellen van de capaciteit van het schoolgebouw als de peuterspeelzaal past binnen het vast te stellen beleid peuterspeelzaalwerk. Voor de peuterspeelzalen die op dit moment medegebruik hebben in een basisschool wordt met dit medegebruik ingestemd tot het moment waarop het nieuwe beleid 'peuterspeelzaalwerk' is vastgesteld.
2. in te stemmen met de planning en financiering van de investeringen voorzieningen onderwijshuisvesting voor het jaar:
 - a. 2007 tot een bedrag van € 20.981.601
 - b. 2008 tot een bedrag van € 20.200.400
 - c. 2009 tot een bedrag van € 4.945.415
 - d. 2010 tot een bedrag van € 1.997.225onder de voorwaarde dat geen sprake is van gewijzigde omstandigheden
3. voor het jaar 2007 een krediet beschikbaar te stellen van € 20.981.601 en het college te machtigen binnen het totaal krediet de dealkredieten voor de afzonderlijke voorzieningen onderwijshuisvesting beschikbaar te stellen, waarbij het college wordt opgedragen periodiek aan de commissie Samenleving verantwoording af te leggen van de besteding van het totaal krediet.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,
drs. W.J. Sleddering

de burgemeester,
mr. B.B. Schneiders

De Raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders;

Besluit:

1. vast te stellen het Uitvoeringsplan Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs 2007 –2010 met de volgende uitgangspunten:
 - a. Een dislocatie wordt als volwaardige basisschool gehandhaafd, als de basisschool is ontstaan door een fusie en het handhaven van een dislocatie naast de hoofdvestiging in verband met de spreiding van de onderwijsvoorzieningen binnen de gemeente noodzakelijk is. Aan deze instemming wordt de voorwaarde verbonden dat de schoolbesturen meewerken aan een herschikking van de schoolgebouwen om de leegstand te verminderen.
 - b. In het kader van de brede buurtfunctie van het schoolgebouw telt de ruimte die aan een peuterspeelzaal in medegebruik is gegeven niet mee voor het vaststellen van de capaciteit van het schoolgebouw als de peuterspeelzaal past binnen het vast te stellen beleid peuterspeelzaalwerk. Voor de peuterspeelzalen die op dit moment medegebruik hebben in een basisschool wordt met dit medegebruik ingestemd tot het moment waarop het nieuwe beleid ‘peuterspeelzaalwerk’ is vastgesteld.
2. in te stemmen met de planning en financiering van de investeringen voorzieningen onderwijshuisvesting voor het jaar:
 - a. 2007 tot een bedrag van € 20.981.601
 - b. 2008 tot een bedrag van € 20.200.400
 - c. 2009 tot een bedrag van € 4.945.415
 - d. 2010 tot een bedrag van € 1.997.225onder de voorwaarde dat geen sprake is van gewijzigde omstandigheden
3. voor het jaar 2007 een krediet beschikbaar te stellen van € 20.981.601 en het college te machtigen binnen het totaal krediet de dealkredieten voor de afzonderlijke voorzieningen onderwijshuisvesting beschikbaar te stellen, waarbij het college wordt opgedragen periodiek aan de commissie Samenleving verantwoording af te leggen van de besteding van het totaal krediet.

Gedaan in de vergadering van 12 april 2007.

De griffier

De voorzitter,